

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

VALSTYBĖS IŽDO 2013 M. FINANSINIŲ ATASKAITŲ AIŠKINAMASIS RAŠTAS

I. BENDROJI DALIS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės išdo įstatymu įsteigtas Lietuvos Respublikos valstybės išdas. Valstybės išdą valdo ir už jo valdymą atsako Lietuvos Respublikos finansų ministerija (įmonės kodas 288601650, Lukiškių g. 2, 01512 Vilnius). Lietuvos banke atidarytos Valstybės išdo sąskaitos sudaro valstybės išdo bendrąją sąskaitą. Įstatyme numatytos valstybės išdo funkcijos:

- 1) valstybės piniginių išteklių kaupimas valstybės išdo bendrojoje sąskaitoje, lėšų, esančių šioje sąskaitoje, išdavimas ir racionalus naudojimas, šių procedūrų apskaita ir kontrolė;
- 2) skolinimasis valstybės vardu;
- 3) valstybės vardu prisiimtų įsipareigojimų išplatinus Vyriausybės vertybinius popierius (toliau - VVP), pasirašius paskolų sutartis ir kitus įsipareigojamuosius skolos dokumentus, valdymas;
- 4) valstybės vardu sudaromų finansinių sandorių apskaita;
- 5) informacijos apie valstybės piniginių išteklių sukauvimą ir išdavimą ir atskaitomybės rengimas bei teikimas;
- 6) valstybės piniginių išteklių srautų prognozavimas;
- 7) laikinai laisvų valstybės piniginių išteklių naudojimas ir investavimas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu valstybės išdas pripažįstamas išteklių fondu ir yra atskiras viešojo sektoriaus subjektas (viešojo subjekto menamas kodas MVAL1).

Valstybės išdo apskaita tvarkoma atskirai nuo Lietuvos Respublikos finansų ministerijos apskaitos, sudaromas ir teikiamas atskiras finansinių ataskaitų rinkinys. Į valstybės išdo apskaitą įtraukiamos visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, susiję su išteklių fondo veikla ir įgyvendinamais uždaviniais.

Kontroliuojamųjų ir asocijuotųjų subjektų ir kitų subjektų valstybės išdas neturi.

Finansinių ataskaitų duomenys pateikiami litais ir centais.

Valstybės išdo finansinių ataskaitų rinkinys sudarytas remiantis 2013 m. gruodžio 31 d. duomenimis.

II. APSKAITOS POLITIKA

Valstybės išdo finansinė apskaita tvarkoma ir metinės finansinės ataskaitos sudaromos vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, 26-uoju viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės

standartu (toliau – VSAFAS) „Išteklių fondo apskaita ir finansinių ataskaitų rinkinys“, Lietuvos Respublikos finansų ministro 2011 m. kovo 30 d. įsakymu Nr. 1K-114 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės išdo buhalterinės apskaitos politikos aprašo patvirtinimo“ patvirtinta apskaitos politika, kitais VSAFAS ir kitais teisės aktais.

Valstybės vardu gautos trumpalaikės ir ilgalaikės paskolos iš vidaus ir užsienio kreditorių, išleisti Vyriausybės vertybiniai popieriai vidaus ir užsienio rinkose bei skolinimosi išlaidos valstybės išdo apskaitomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo nuostatomis ir apskaitos principais, metodais ir taisyklėmis, nustatytomis 17-ajame VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, 18-ajame VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“ ir kituose VSAFAS.

Investicijos į ne nuosavybės vertybinius popierius.

Valstybės išdo investicijomis į ne nuosavybės vertybinius popierius laikomos investicijos į:

- vertybinius popierius, laikomus iki išpirkimo termino (vertybiniai popieriai, kurie turi nustatytus mokėjimus ir nustatytą išpirkimo terminą, jei valstybės išdas ketina ir gali laikyti šią investiciją iki išpirkimo termino);
- vertybinius popierius, skirtus parduoti (vertybiniai popieriai, kurie įsigijami pardavimui arba siekiant pelno iš jų kainų svyravimo arba vertybiniai popieriai, kurių išpirkimo terminas nėra nustatytas).

Investicijos į ne nuosavybės vertybinius popierius pirminio pripažinimo momentu apskaitoje registruojamos įsigijimo savikaina, kurią sudaro sumokėta arba mokėtina pinigų arba pinigų ekvivalentų suma ar kito mainais atiduoto turto vertė.

Kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas iki išpirkimo termino laikomi ilgalaikiai ne nuosavybės vertybiniai popieriai yra įvertinami amortizuota savikaina. Amortizuota savikaina apskaičiuojama pritaikius apskaičiuotų palūkanų normą, buvusią finansinio turto pirminio pripažinimo momentu. Apskaičiuotų palūkanų normos nustatomos atsižvelgiant į analogiškos trukmės finansinių priemonių palūkanų normas. Jei taikoma apskaičiuotųjų palūkanų norma atitinka rinkos palūkanų normą, investicijų į vertybinius popierius amortizuota savikaina sutampa su įsigijimo savikaina, o kai vertybiniai popieriai rinkos sąlygomis įsigijami su premija ar diskontu, amortizuota savikaina nustatoma remiantis apskaičiuotų palūkanų norma, atsižvelgiant tik į pirminio įsigijimo metu pripažintą diskontą arba premiją. Vertybinių popierių amortizacija skaičiuojama taikant SAC procedūrą (SAC – angl. Scientific Amortized Cost – taikomoji amortizuota savikaina), kai amortizuota vertybinių popierių pozicijos vertė nustatoma būsimus pinigų srautus diskontuojant pagal efektyvią palūkanų normą. Pagal vertybinių popierių nominalą mokamos palūkanos nėra kapitalizuojamos, o apskaitomos tam skirtose trumpalaikio turto sąskaitose. Atitinkamai, premija arba diskontas, susiformavę pirminio pripažinimo metu, pagal efektyvią palūkanų normą paskirstomi eksponentiniu būdu per visą vertybinių popierių apyvartos laikotarpį.

Indėliai. Indėliais pripažįstami visi indėliai bankuose, kurių terminas ilgesnis nei 3 mėnesiai. Pirminio pripažinimo momentu apskaitoje indėliai registruojami įsigijimo savikaina. Paskesnio įvertinimo metu ilgalaikiai indėliai parodomi amortizuota savikaina, o trumpalaikiai indėliai – įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Amortizuota savikaina apskaičiuojama pritaikius apskaičiuotų palūkanų normą, buvusią finansinio turto pirminio pripažinimo momentu. Apskaičiuotų palūkanų normos nustatomos atsižvelgiant į analogiškos trukmės finansinių priemonių palūkanų normas. Jei taikoma apskaičiuotųjų palūkanų norma atitinka rinkos palūkanų normą, indėlių amortizuota savikaina sutampa su įsigijimo savikaina.

Gautinos sumos. Gautinos sumos apskaitoje registruojamos tada, kai valstybės išdas įgyja teisę gauti pinigus ar kitą finansinį turtą pagal 17-ąjį VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“.

Pirminio pripažinimo metu visos gautinos sumos apskaitoje registruojamos įsigijimo savikaina. Paskesnio įvertinimo metu ilgalaikės gautinos sumos apskaitomos ir finansinėse ataskaitose rodomos amortizuota savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius, o trumpalaikės gautinos sumos - įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius. Jeigu suteiktų paskolų palūkanų normos yra kintamos ir jos pasikeičia, amortizuota savikaina yra perskaičiuojama, pritaikius naują, t. y. pagal sutarties sąlygas pasikeitusią, palūkanų normą.

Jei ilgalaikės gautinos sumos palūkanų norma atitinka rinkos palūkanų normą, gautinos sumos amortizuota savikaina sutampa su įsigijimo savikaina. Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną iš ilgalaikių gautinų sumų į trumpalaikes gautinas sumas (ilgalaikių gautinų sumų einamųjų metų dalį) išskeliama gautinų sumų dalis, kuri bus gražinta per ateinančius 12 mėnesių.

Sudarant finansinės būklės ataskaitą, vadovaujantis 17-uju VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“, išankstinių mokėjimų ir gautinų sumų balansinė vertė apskaitoje mažinama įvertinus nuvertėjimo nuostolius, t. y. sumos rodomos grynąja verte, atėmus nustatytas neatgautinas sumas. Gautinų sumų nuvertėjimo nuostoliai priklausomai nuo gautinos sumos kilmės apskaitoje priskiriami prie pagrindinės ar finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų.

Gautinų paskolų, gautinų palūkanų ir gautinų baudų ir delspinigių nuvertėjimas skaičiuojamas remiantis Valstybės perskolinamų paskolų ir valstybės garantuojamų paskolų grupavimo taisyklėmis, patvirtintomis 2011 m. gruodžio 30 d. finansų ministro įsakymu Nr. 1K-440. Valstybės išdo gautinos sumos nurašomos tik tada, kai netenkama teisės kontroliuoti šių sumų arba jų dalies. Gautinos sumos, administruojamos VĮ Turto banko, apskaitoje registruojamos pagal VĮ Turto banko pateiktus susistemintus apskaitos duomenis.

Gautinos sumos iš mokesčių rodomos grynąja verte pagal mokesčių administratorių pervestinas sumas ir jų nuvertėjimas nėra skaičiuojamas ir registruojamas.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai. Pinigai, indėliai iki 3 mėnesių ir vertybiniai popieriai iki 3 mėnesių Lietuvos banko ir kitų bankų sąskaitose laikomi pinigais ir pinigų ekvivalentais. Pinigai ir pinigų ekvivalentai, išskyrus trumpalaikes investicijas, apskaitoje registruojami gavus finansavimo sumas, skolininkui apmokėjus gautinas sumas, pardavus finansinį turtą, į banko sąskaitą įplaukus lėšoms.

Trumpalaikiai vertybiniai popieriai ir indėliai, kurių trukmė yra iki 3 mėnesių, priskiriami prie pinigų ir pinigų ekvivalentų, tačiau jų apskaita analogiška investicijų į vertybinius popierius ir indėlius, kurių trukmė yra ilgesnė nei trys mėnesiai, apskaitai.

Finansavimo sumos. Valstybės išdo finansavimo sumomis pripažįstamos finansavimo sumos, neatlygintinai gautos iš užsienio valstybių, tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos ir kitų šaltinių. Valstybės išdo gautinos, gautos, panaudotos, perduotos ir gražintos finansavimo sumos grupuojamos remiantis konkrečiu finansavimo šaltiniu. Finansavimo šaltinių sąrašas patvirtintas finansų ministro 2011 m. rugpjūčio 8 d. įsakymu Nr. 1K-265.

Gautinos finansavimo sumos valstybės išdo apskaitoje registruojamos, kai gautiną finansavimo sumą galima tiksliai įvertinti pagal atsakingųjų institucijų pateiktą informaciją. Gautinos finansavimo sumos, kurių patikimai nebuvo galima įvertinti iš anksto, registruotos lėšų gavimo momentu. Kai pinigai faktiškai gaunami į valstybės išdo sąskaitas Lietuvos banke, gautos finansavimo sumos registruojamos mažinant gautinas finansavimo sumas pagal konkretų finansavimo šaltinį.

Valstybės išdo gautos finansavimo sumos perduodamos viešojo sektoriaus subjektams programoms vykdyti. Viešojo sektoriaus subjektams perduotos finansavimo sumos, kurios buvo gautos iš Europos Sąjungos, užsienio valstybių, tarptautinių organizacijų ir kitų šaltinių, valstybės išdo sąnaudomis nepripažįstamos. Perduotos finansavimo sumos detalizuojamos pagal požymius: subjektą, valstybės funkciją, ekonominę klasifikaciją, konkretų finansavimo šaltinį. Viešojo sektoriaus subjektų į valstybės išdą grąžintos finansavimo sumos, nepriklausomai nuo to, ar finansavimo sumos buvo perduotos einamaisiais ataskaitiniais metais, ar per praėjusius metus, apskaitoje registruojamos mažinant perduotas finansavimo sumas už ataskaitinį laikotarpį.

Valstybės išdo perduotos finansavimo sumos, vadovaujantis ekonomine klasifikacija, grupuojamos pagal finansavimo sumų paskirtį – finansavimo sumos nepiniginiam turtui įsigyti ir finansavimo sumos kitoms išlaidoms. Gautos finansavimo sumos yra pergrupuojamos, kai yra sužinoma tikroji jų paskirtis, t. y. kai padaromos išlaidos.

Finansavimo sumos, kurias valstybės išdas privalo grąžinti finansavimo davėjui pagal atsakingosios institucijos raštu persiūtą finansavimo sumų davėjo pranešimą, yra registruojamos didinant grąžintas finansavimo sumas.

Kiekvieno ataskaitinio ketvirčio pabaigoje pagal kiekvieną finansavimo šaltinį įvertinama, ar perduotos finansavimo sumos neviršija gautų finansavimo sumų. Jei perduotos finansavimo sumos yra didesnės nei gautos, perduotų finansavimo sumų dalis, viršijanti gautą finansavimą, ketvirčio paskutinę dieną perregistruojama į sukauptas gautinas sumas pagal konkretų finansavimo šaltinį. Kito ketvirčio pirmą dieną perregistravimo operacijos stornuojamos.

Finansiniai įsipareigojimai. Valstybės išde visi įsipareigojimai laikomi finansiniais įsipareigojimais ir skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius.

Gautos paskolos ir išleisti Vyriausybės vertybiniai popieriai pirminio pripažinimo metu apskaitoje registruojami įsigijimo savikaina, o kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas – amortizuota savikaina. Gautų paskolų ir išleistų Vyriausybės vertybinių popierių amortizuota savikaina apskaičiuojama pritaikius apskaičiuotų palūkanų normą, buvusią finansinio įsipareigojimo pirminio pripažinimo momentu. Apskaičiuotų palūkanų normos nustatomos atsižvelgiant į analogiškos trukmės finansinių priemonių palūkanų normas. Jei taikoma apskaičiuotųjų palūkanų norma lygi rinkos palūkanų normai, finansinio įsipareigojimo amortizuota savikaina yra lygi įsigijimo savikainai. Jei taikoma apskaičiuotųjų palūkanų norma atitinka rinkos palūkanų normą, įsipareigojimų pagal vertybinius popierius amortizuota savikaina sutampa su įsigijimo savikaina. Kai vertybiniai popieriai rinkos sąlygomis išplatinami su premija ar diskontu, amortizuota savikaina nustatoma remiantis apskaičiuotų palūkanų norma, atsižvelgiant tik į pirminio įsigijimo metu pripažintą diskontą arba premiją. Vertybinių popierių amortizacija skaičiuojama taikant SAC procedūrą (SAC – angl. Scientific Amortized Cost – taikomoji amortizuota savikaina), kai amortizuota vertybinių popierių pozicijos vertė nustatoma būsimus pinigų srautus diskontuojant pagal efektyvią palūkanų normą. Pagal vertybinių popierių nominalą mokamos palūkanos nėra kapitalizuojamos, o apskaitomos tam skirtose trumpalaikio turto sąskaitose. Atitinkamai, premija arba diskontas, susiformavę pirminio pripažinimo metu, pagal efektyvią palūkanų normą paskirstomi eksponentiniu būdu per visą vertybinių popierių apyvartos laikotarpį. Jeigu gautų paskolų ar išleistų vyriausybės vertybinių popierių palūkanų normos yra kintamos ir jos pasikeičia, amortizuota savikaina yra perskaičiuojama, pritaikius naują, t. y. pagal sutarties sąlygas pasikeitusią, palūkanų normą.

Ilgalaikiai ir trumpalaikiai įsipareigojimai, susiję su rinkos kainomis kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas įvertinti tikrąja verte, remiantis kainomis, paskelbtomis aktyviojoje rinkoje paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną. Tikrosios vertės padidėjimo sumos priskiriamos prie finansinės ir investicinės veiklos sąnaudų, o sumažėjimo sumos – prie finansinės ir investicinės veiklos pajamų.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ilgalaikių įsipareigojimų apskaičiuota dalis, kuri turi būti gražinta per 12 mėnesių, skaičiuojant nuo paskutinės ataskaitinio laikotarpio dienos, perkeliama į atitinkamą ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalies sąskaitą. Su sandorių sudarymu susijusios išlaidos pripažįstamos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudomis ir į įsigijimo savikainą neįtraukiamos.

Ilgalaikis ar trumpalaikis įsipareigojimas nurašomas iš apskaitos, kai įsipareigojimas yra apmokamas arba kai įsipareigojimą nurašo kreditorius.

Atidėjiniai. Atidėjiniai pripažįstami ir registruojami apskaitoje tik tada, kai dėl praeityje buvusiojo įvykio valstybės išdas turi dabartinę teisinę prievolę ar neatšaukiamą pasižadėjimą ir tikimybę, kad įsipareigojimą reikės padengti turtu, yra didesnė už tikimybę, kad nereikės, o įsipareigojimo suma gali būti patikimai įvertinta. Jei patenkinamos ne visos šios sąlygos, atidėjiniai nėra pripažįstami, o informacija apie susijusį su tikėtina sumokėti suma neapibrėžtąjį įsipareigojimą yra pateikta aiškinamojo rašto pastabose. Atidėjiniai yra peržiūrimi paskutinę kiekvieno ataskaitinio laikotarpio dieną ir koreguojami, atsižvelgiant į naujus įvykius ar aplinkybes, kad būtų parodytas tiksliausias dabartinis įvertinimas.

Atidėjiniai apskaičiuojami vadovaujantis 18 VSAFAS ir Valstybės perskolinamų paskolų ir valstybės garantuojamų paskolų grupavimo taisyklėmis, patvirtintomis finansų ministro 2012 m. sausio 5 d. įsakymu 1K-440 (Žin., 2012, Nr. 1-9; 2012, Nr. 32-1501; 2013, Nr. 6-225). Ilgalaikiai atidėjiniai dėl valstybės garantuojamų paskolų yra diskontuojami iki dabartinės jų vertės.

Išvestinės finansinės priemonės. Rizikai valdyti valstybės išdas gali naudoti išvestines finansines priemones. Išvestinės finansinės priemonės pirmą kartą apskaitoje registruojamos tada, kai valstybės išdas pagal sutartį įgyja teisę gauti turtą arba prisiima įsipareigojimą atsiskaityti turtu.

Iš išvestinės finansinės priemonės atsirandantis finansinis turtas arba finansinis įsipareigojimas pirminio pripažinimo metu apskaitoje registruojamas įsigijimo savikaina. Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną sudarant finansines ataskaitas iš išvestinių finansinių priemonių atsirandantis finansinis turtas ir finansinis įsipareigojimas įvertinami ir pateikiami finansinėse ataskaitose tikrąja verte, išskyrus tuos atvejus, kai jų tikroji vertė negali būti patikimai nustatyta.

Išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė nustatoma taikant diskontuotų pinigų srautų metodą, diskontavimui taikant rinkos palūkanų normų derinius.

Jei iš išvestinės finansinės priemonės atsirandančio finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų tikrajai vertei nustatyti negali būti pritaikytas diskontuotų pinigų srautų metodas, tai iš tos priemonės atsiradęs finansinis turtas apskaitoje rodomas įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius, o finansinis įsipareigojimas rodomas įsigijimo savikaina. Kiekvienų metų pabaigoje šis įvertinimas patvirtinamas buhalterine pažyma.

Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną iš ilgalaikių išvestinių finansinių priemonių į trumpalaikes išvestines finansines priemones iškeliami išvestinių finansinių priemonių dalis, kuri bus gauta ir/arba gražinta per ateinančius 12 mėnesių. Ta pati išvestinė finansinė priemonė ar jos dalis dėl rinkos pokyčių gali keisti savo formą – iš turto tapti įsipareigojimu ir atvirkščiai.

Pajamos. Pajamos registruojamos apskaitoje ir rodomos finansinėse ataskaitose tą ataskaitinį laikotarpį, kurį yra uždirbamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimo momentą.

Valstybės išde pagrindinės veiklos pajamas sudaro finansavimo pajamos, mokesčių pajamos, turto naudojamo pajamos, prekių, turto, paslaugų pardavimo pajamos, sumų už konfiskuotą turtą, baudų ir kitų netesybų, susijusių su kita nei finansinė ar investicinė veikla, pajamos ir kitos pajamos.

Mokesčių pajamos pripažįstamos tą atskaitinį laikotarpį, kurį įvyksta mokesstinis įvykis, pagal mokesčių administratorių teikiamas ataskaitas, neatsižvelgiant į pinigų gavimo momentą.

Finansavimo pajamos pripažįstamos tuo atskaitiniu laikotarpiu, kai patiriamos su šiomis pajamomis susijusios sąnaudos.

Valstybės išdo pajamomis pripažįstamos kitų viešojo sektoriaus subjektų administruojamos ir (arba) surenkamos pajamos (pavyzdžiui, mokesčių, rinkliavų, administracinių baudų, turto pardavimo ir kitos pajamos), kurios neatlygintinai pervedamos į valstybės išdą. Valstybės išdo pajamomis pripažįstamos ir viešojo sektoriaus subjektų administruojamos ir (arba) surenkamos pajamos, kurių dalis teisės aktų nustatyta tvarka yra skiriama kitų viešojo sektoriaus subjektų programoms finansuoti.

Įplaukos, gautos į valstybės išdo banko sąskaitas už biudžetinių įstaigų suteiktas paslaugas, parduotas prekes, turto nuomą, iš mokesčio už išlaikymą socialinėse įstaigose ir skirtos programoms finansuoti, nėra pripažįstamos valstybės išdo pajamomis.

Valstybės išdo finansinės ir investicinės veiklos pajamas sudaro palūkanų pajamos, dividendų pajamos, baudų ir delspinigių pajamos, pajamos dėl teigiamos valiutos kurso pasikeitimo įtakos, vertybinių popierių perkainojimo pelnas, išvestinių finansinių priemonių pajamos, finansinio turto perleidimo pelnas ir kitos finansinės ir investicinės veiklos pajamos.

Sąnaudos. Sąnaudos apskaitoje registruojamos vadovaujantis kaupimo principu tuo atskaitiniu laikotarpiu, neatsižvelgiant į pinigų išleidimo laiką.

Valstybės išdo apskaitoje visos sąnaudos skirstomos į pagrindines veiklos sąnaudas, finansines ir investicines veiklos sąnaudas.

Finansavimo sąnaudomis valstybės išdo apskaitoje pripažįstamos per tam tikrą laikotarpį kitam viešojo sektoriaus subjektui suteiktos ar teiktinos finansavimo sumos iš valstybės išdo pajamų arba ne viešojo sektoriaus subjektui suteiktos ar teiktinos finansavimo sumos, gautos iš užsienio valstybių, tarptautinių organizacijų, Europos Sąjungos, savivaldybių biudžetų ir kitų šaltinių. Kai finansavimas yra skiriamas Finansų ministerijai, kaip asignavimų valdytojui, valstybės išdo apskaitoje pripažįstamoms valstybės skolos tvarkymo sąnaudoms apmokėti ir kai šių išlaidų duomenys yra gaunami per Valstybės biudžeto apskaitos ir mokėjimų sistemos bendruosius žurnalus, papildomai registruojamos finansavimo sąnaudos ir mokėtinos sumos ir kitu įrašu mažinamos pripažintos finansavimo sąnaudos ir mokėtinos sumos.

Sąnaudų dydis įvertinamas sumokėta arba mokėtina pinigų arba pinigų ekvivalentų suma. Tais atvejais, kai numatytas ilgas atsiskaitymo laikotarpis ir palūkanos nėra išskirtos iš bendros mokėtinos sumos, sąnaudų dydis įvertinamas diskontuojant atsiskaitymo sumą, taikant rinkos palūkanų normą.

Finansinės ir investicinės veiklos sąnaudas valstybės išde sudaro palūkanų sąnaudos už gautas paskolas ir išleistus Vyriausybės vertybinius popierius, baudų ir delspinigių sąnaudos, nuvertėjimo ir nurašytų sumų sąnaudos, neigiama valiutų kurso įtaka ir išvestinių finansinių priemonių sąnaudos, kitos su sandorių sudarymu susijusios išlaidos (komisinis mokestis už sandorio sudarymą).

Sandoriai užsienio valiuta. Sandoriai užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu registruojami apskaitoje pagal sandorio dieną galiojusį Lietuvos banko skelbiamą užsienio valiutos kursą. Pelnas ir nuostoliai iš sandorių užsienio valiuta bei iš užsienio valiuta išreikšto finansinio turto ir įsipareigojimų

likučių perkainojimo dieną yra registruojami finansinės ir investicinės veiklos pajamų ar sąnaudų sąskaitose. Valutinių straipsnių likučiai perkainojami pagal ataskaitinio laikotarpio pabaigos Lietuvos banko skelbiamą Lietuvos Respublikos piniginio vieneto ir užsienio valiutos santykį.

Turto nuvertėjimas. Finansinio turto vertė yra sumažėjusi, jei jo balansinė vertė yra didesnė už tikėtiną atgauti už tą finansinį turtą sumą. Finansinio turto nuvertėjimo nuostoliai – suma, kuria, finansinio turto balansinė vertė yra didesnė už sumą, tikėtiną atgauti perleidžiant ar naudojant finansinį turtą. Nuostoliai dėl finansinio turto nuvertėjimo apskaitoje registruojami taip:

- apskaičiuotą nuostolių suma mažinant finansinio turto balansinę vertę;
- ta pačia suma registruojant ataskaitinio laikotarpio finansinės ir investicinės veiklos sąnaudas.

Jei per kitą ataskaitinį laikotarpį finansinio turto nuvertėjimo ar abejotinos skolos suma sumažėja, finansinio turto nuvertėjimo nuostoliai turi būti sumažinami arba panaikinami.

Suteiktų paskolų ir susijusių gautinų sumų nuvertėjimas įvertinamas vadovaujantis Valstybės perskolinamų paskolų ir valstybės garantuojamų paskolų grupavimo taisyklėmis, patvirtintomis finansų ministro 2012 m. sausio 5 d. įsakymu 1K-440 (Žin., 2012, Nr. 1-9; 2012, Nr. 32-1501; 2013, Nr. 6-225).

Neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas. Valstybės išdo neapibrėžtieji įsipareigojimai ir neapibrėžtasis turtas registruojami nebalansinėse sąskaitose. Informacija apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus pateikiama aiškinamojo rašto pastabose. Kai tikimybė, kad reikės panaudoti turtą įsipareigojimui padengti, yra maža, informacija apie juos aiškinamajame rašte nebūtina. Informacija apie neapibrėžtąjį turtą ir įsipareigojimus peržiūrima kiekvieno ataskaitinio laikotarpio paskutinę dieną.

Neapibrėžtasis turtas finansinėse ataskaitose nerodomas, kol nėra aišku, ar jis duos valstybės išdui ekonominės naudos (pvz., baudos už sutartinių įsipareigojimų nevykdymą). Jei ekonominė nauda tikėtina, tačiau nežinoma, ar ji tikrai bus gauta, informacija apie neapibrėžtąjį turtą pateikiama aiškinamojo rašto pastabose.

Segmentai. Informacija apie valstybės išdą pateikiama pagal šiuos veiklos segmentus: bendrųjų valstybės paslaugų, gynybos, viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos, ekonomikos, aplinkos apsaugos, būsto ir komunalinio ūkio, sveikatos apsaugos, poilsio, kultūros ir religijos, švietimo, socialinės apsaugos.

Pagal segmentus valstybės išdas apskaitoje detalizuoja pagrindinės veiklos sąnaudas, su pagrindine veikla susijusius įsipareigojimus ir pagrindinės veiklos pinigų srautus.

Pirminiai veiklos segmentai skiriami pagal tai, kokioms valstybės funkcijoms vykdyti skiriami ir naudojami ištekliai.

Apskaitos politikos keitimas. Ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių pripažinimo, apskaitos ar dėl jų atsirandančio finansinio turto, įsipareigojimų, finansavimo sumų, pajamų ir (arba) sąnaudų vertinimo pakeitimas apskaitoje yra laikomas buhalterinės apskaitos politikos keitimu.

Apskaitos politika keičiama dėl VSAFAS pakeitimo arba jei kiti teisės aktai to reikalauja. Buhalterinės apskaitos politikos keitimas finansinėse ataskaitose rodomas taikant retrospektyvinį būdą, t. y. nauja apskaitos politika taikoma taip, lyg ji visada būtų buvusi, todėl pakeista apskaitos politika yra pritaikoma ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams nuo jų atsiradimo.

Apskaitinių įverčių keitimas. Apskaitiniai įverčiai yra peržiūrima tuo atveju, jei pasikeičia aplinkybės, kuriomis buvo remtasi atliekant vertinimą, arba atsiranda naujos informacijos ar kitų įvykių.

Apskaitinio įverčio pasikeitimo poveikis nustatant grynąjį perviršį ar deficitą priskiriamas prie:

- laikotarpio, kada įvyko pasikeitimas, jei jis turi įtakos tik tam laikotarpiui;

- laikotarpio, kada įvyko pasikeitimas, ir vėlesnių laikotarpių, jei pasikeitimas veikia ir juos.

Apskaitinio įverčio pasikeitimo rezultatas įtraukiamas į tą veiklos rezultatų ataskaitos eilutę, kurioje buvo parodytas pirminis įvertis, nebent pasikeitimas ataskaitiniu laikotarpiu turi įtakos tik finansinės būklės ataskaitos straipsnių duomenims.

Apskaitos klaidų taisymas Ir esminės, ir neesminės apskaitos klaidos taisomos einamojo ataskaitinio laikotarpio finansinėse ataskaitose, o apskaitos klaidų taisymo įtaka finansinėse ataskaitose rodoma taip:

- jei apskaitos klaida nėra esminė, jos taisymas registruojamas toje pačioje sąskaitoje, kurioje buvo užregistruota klaidinga informacija, ir rodomas toje pačioje veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje, kurioje buvo pateikta klaidinga informacija;
- jei apskaitos klaida esminė, jos taisymas registruojamas tam skirtoje sąskaitoje ir rodomas veiklos rezultatų ataskaitos eilutėje „Apskaitos politikos keitimo bei esminių apskaitos klaidų taisymo įtaka“. Lyginamoji ankstesniojo ataskaitinio laikotarpio finansinė informacija pateikiama tokia, kokia buvo, t. y. nekoreguojama. Su esminės klaidos taisymu susijusi informacija pateikiama aiškinamojo rašto pastabose.

III. PASTABOS

Pastaba Nr. 1. Informacija apie ilgalaikį finansinį turtą pateikiama 1 priede. Ilgalaikio finansinio turto didžiausią balansinės vertės dalį (96 proc.) sudaro po vienerių metų gautinos sumos (suteiktos paskolos). Iš jų 190 760 759,38 Lt paskolų suteikta savivaldybėms, 9 000 166 674,72 Lt – Valstybinio socialinio draudimo fondui bei 2 383 701 749,23 Lt - VĮ „Indėlių ir investicijų draudimas“. Pastarosios paskolos paskirtis yra draudimo išmokų mokėjimo finansavimas žlugus AB bankui „Snoras“ ir AB Ūkio bankas. 20 000 000,00 Lt suteikta paskola UAB Būsto paskolų draudimas. 274 421 241,35 Lt sudaro suteiktos paskolos nefinansinėms įmonėms. Kitą ilgalaikį finansinį turtą sudaro išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė – 492 365 852,81 Lt.

Pastaba Nr. 2. Informacija apie parduoti laikomo finansinio turto pokyčius pateikiama 2 priede. Parduoti laikomą finansinį turtą sudaro tik išvestinės finansinės priemonės. Per ataskaitinį laikotarpį turto didžiosios knygos sąskaitose registruota išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė sumažėjo 446 699 631,66 Lt. Per 2013 metus naujų išvestinių sandorių sudaryta nebuvo. Pagal sudarytus CSA (angl. Credit Support Annex) susitarimus dėl sumažėjusios sandorio grynosios dabartinės rinkos vertės per 2013 metus buvo pervestos užstatų sumos, kurių likutis 2013 m. pabaigoje sudarė 207 789 504,00 Lt.

Pastaba Nr. 3. Informacija apie iki išpirkimo termino laikomo finansinio turto ir suteiktų paskolų pokyčius pateikiama 3 priede. Iki išpirkimo termino laikomo finansinio turto padidėjimui didžiausią įtaką turėjo naujai suteiktos paskolos, kurių per 2013 metus buvo suteikta 2 947 438 473,50 Lt, iš jų 1 969 000 000,00 Lt – Valstybinio socialinio draudimo fondui, 20 000 000,00 Lt - UAB Būsto paskolų draudimas, 845 974 505,25 Lt - VĮ „Indėlių ir investicijų draudimas“. Didžiausią dalį paskolų grąžino Valstybinis socialinio draudimo fondas – 525 416 662,64 Lt, VĮ „Indėlių ir investicijų draudimas“ – 388 127 043,89 Lt.

Pastaba Nr. 4. Informacija apie veikloje taikomas išvestines finansines priemones pateikiama 4 priede. Išvestinių finansinių priemonių tikroji vertė apskaičiuota taikant diskontuotų pinigų srautų metodą, diskontavimui taikant rinkos palūkanų normų derinius. Visi išvestinių finansinių priemonių sandoriai bus privalomai vykdomi sutartyse nustatytais sąlygomis ir terminais. Pasirinkimo pirkti sandorio tikroji vertė negali būti patikimai nustatyta, kadangi Valstybės išdo sudarytas pasirinkimo pirkti sandoris turi nestandartines sutarties sąlygas ir srautus. Todėl laikoma, kad sandorio tikroji vertė lygi įsigijimo savikainai (pasirinkimo sandorio premijai). Nuo pasirinkimo sandorio premijos skaičiuojamos sudėtinės palūkanos, kurios pridedamos prie pasirinkimo sandorio premijos. Šios palūkanos laikomos tikrosios vertės padidėjimu, kadangi sandorio pabaigoje bus atgaunama sumokėta pasirinkimo sandorio premija su priskaičiuotomis sudėtinėmis palūkanomis. Obligacijų pardavimo pasirinkimo sandorio tikroji vertė 2013 metų pabaigoje buvo lygi nuliui, kadangi 2013 metų pabaigoje negaliojo sutartyje numatytos neišvengiamos sąlygos pasirinkimo sandorio realizavimui. Todėl pardavimo pasirinkimo sandoris apskaitoje neužregistruotas.

Pastaba Nr. 5. Informacija apie suteiktas paskolas pateikiama 5 priede. Suteiktos paskolos šiame priede rodomos įsigijimo savikaina. VĮ Turto banko administruojamos paskolos priede rodomos bendromis sumomis, išskiriant pagal atitinkamas valiutas. Stulpeliuose „Užstato rūšis“ ir „Gauto užstato vertė“ rodomos visos paskolos užtikrinimo priemonės neskaitant materialiojo turto, kadangi nėra galimybių patikimai nustatyti jo tikrosios vertės, be to, padidėjusios rizikos paskolos perduodamos administruoti VĮ Turto bankui. Vadovaujantis 17-uju VSAFAS, atsiradus tikimybei, kad bus atsiskaityta įkeistu turto, VĮ Turto bankas nustato materialiojo turto tikrąją vertę.

Pastaba Nr. 6. Informacija apie per vienus metus gautinas sumas pateikiama 6 priede.

Didžiausią dalį 2013 m. gruodžio 31 d. per vienus metus gautinų sumų sudarė sukauptos gautinos sumos 3 815 720 518,59 Lt:

sukauptos gautinos sumos iš Europos Sąjungos ir užsienių valstybių – 1 438 523 661,25 Lt, kurias sudaro 184 330,03 Lt sukaupytų gautinų sumų iš Finansinių mechanizmų valdybos, pervedančios Europos Ekonominės Erdvės ir Norvegijos finansinių mechanizmų paramos lėšas, 40 648 192,82 Lt sukaupytų gautinų iš Šveicarijos Konfederacijos ir 1 397 691 138,40 Lt sukaupytų gautinų sumų iš Europos Komisijos;

sukauptos gautinos grąžintino finansavimo sumos – 97 125 520,15 Lt;

sukauptos pajamos iš mokesčių – 1 576 764 312,43 Lt, iš jų iš Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo – 1 503 885 019,56 Lt ir iš Muitinės mokesčių fondo – 72 879 292,87 Lt;

kitos sukauptos pajamos – 144 496 936,69 Lt, iš jų Muitinės mokesčių fondo – 14 964 331,25 Lt ir iš Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo – 129 503 675,30 Lt;

sukauptos palūkanų pajamos – 558 810 088,07 Lt. Apskaičiuotoms sukaupioms palūkanų pajamoms buvo pripažinti 420 082,19 Lt nuvertėjimo nuostoliai.

Gautinos finansavimo sumos iš Europos Sąjungos 2013 m. gruodžio 31 d. sudarė 1 234 373 744,65 Lt.

Gautini mokesčiai – 89 581 594,24 Lt, iš jų Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo – 88 373 431,32 Lt ir iš Muitinės mokesčių fondo – 1 208 162,92 Lt.

Pastaba Nr. 7. Informacija apie po vieno metų gautinas sumas pagal grąžinimo laikotarpius ir jų einamųjų metų dalis pateikiama 7 priede. VĮ Turto banko administruojamų paskolų ilgalaikės dalies, kurią sudaro 44 208 325,68 Lt, dėl nepastovių grąžinimo grafikų nėra galimybės išskaidyti pagal nurodomas

dalis, todėl ji priskiriama prie po penkerių metų gautinų sumų. Nuvertėjimas sudarė 283 196 931,00 lt, to priežastis - pradėsti mokėjimo terminai, pablogėjusi finansinė skolininkų būklė.

Pastaba Nr. 8. Informacija apie pinigus ir pinigų ekvivalentus pateikiama 8 priede.

Pastaba Nr. 9. Informacija apie finansavimo sumas pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčius per ataskaitinį laikotarpį pateikiama 9 priede. 2013 metais gautos finansavimo sumos iš Europos Sąjungos ir užsienio valstybių buvo pergrupuojamos kiekvieno ataskaitinio ketvirčio pabaigoje pagal faktiškai perduotų finansavimo sumų paskirtį.

Pastaba Nr. 10. Informacija apie finansavimo sumų likučius pateikiama 10 priede. Lyginant gautinų finansavimo sumų iš Europos Sąjungos ir užsienio valstybių likutį ataskaitinių metų pabaigoje su likučiu metų pradžioje, gautinų finansavimo sumų likutis padidėjo 281 972 797,43 Lt, finansavimo sumų, gautų iš Europos Sąjungos ir užsienio valstybių, likutis sumažėjo 68 660 783,30 Lt.

Pastaba Nr. 11. Informacija apie finansinių įsipareigojimų, apskaitomų amortizuota savikaina (įskaitant trumpalaikius vertybinius popierius ir paskolas), pokytį per ataskaitinį laikotarpį pateikiama 11 priede. Ataskaitinių metų pabaigoje buvo įvertinti tokie negrąžintų skolinių įsipareigojimų palūkanų svertiniai vidurkiai: Vidaus VVP - 2,55 proc., užsienio VVP - 6,06 proc., vidaus paskolų - 2,04 proc. bei užsienio paskolų – 3,66 proc. Gautos paskolos pagal sektorius pasiskirsto taip: paskolos iš finansų sektoriaus ar finansų korporacijų – 1 151 809 600,00 Lt, tarptautinių organizacijų – 4 878 545 971,52 Lt.

Įsipareigojimų pagal finansinius instrumentus, apskaitomų amortizuota savikaina, balansinė vertė pagal jų tipą (išskyrus trumpalaikes mokėtinas sumas) 2013 m. pabaigoje sudarė: gautos paskolos – 6 030 355 571,52 Lt, iš jų 955 000 000,00 Lt – vidaus, 5 075 355 571,52 – užsienio kreditoriams, įsipareigojimai pagal VVP – 37 660 338 235,73 Lt, iš jų 8 294 238 890,85 Lt – vidaus, 29 366 099 344,88 Lt – užsienio kreditoriams.

Įsipareigojimų, apskaitomų tikrąja verte (išvestinių finansinių priemonių, balansinė vertė sudarė 1 233 469 766,65 Lt, iš jų 51 633 355,03 Lt – vidaus, 1 181 836 411,62 – užsienio kreditoriams.

Sukauptos mokėtinos palūkanos už visus finansinius įsipareigojimus, apskaitomus ir amortizuota savikaina, ir tikrąja verte, sudarė 1 555 217 816,46 Lt, iš jų 236 719 091,03 Lt – vidaus, 1 318 498 725,43 – užsienio kreditoriams.

Iš viso pagal kreditorius šie finansiniai įsipareigojimai sudaro: 9 537 591 336,91 Lt – vidaus kreditoriams, 36 941 790 053,45 Lt – užsienio kreditoriams.

Pastaba Nr. 12. Informacija apie gautas paskolas ir išleistus ne nuosavybės vertybinius popierius pagal grąžinimo ir išpirkimo laikotarpius paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną pateikiama 12 priede.

Pastaba Nr. 13. Informacija apie paskolų įvykdymo terminus ir palūkanų normas pateikiama 13 priede.

Pastaba Nr. 14. Informacija apie iš išvestinių finansinių priemonių atsirandančius įsipareigojimus pateikiama 14 priede. Visi išvestinių finansinių priemonių sandoriai bus privalomai vykdomi sutartyse nustatytais sąlygomis ir terminais.

Pastaba Nr. 15. Informacija, apie finansinių įsipareigojimų, apskaitomų tikrąją verte, pokyčius per ataskaitinį laikotarpį, pateikta 15 priede. Skiltyje „Ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai apskaitomi tikrąja verte“ yra parodytas išvestinių finansinių priemonių tikrosios vertės pokytis.

Pastaba Nr. 16. Informacija apie atidėjinius pagal jų paskirtį ir jų panaudojimo laiką pateikiama 16 priede. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo suformuotas 1 695 196,49 Lt atidėjinytis dėl garantinio įsipareigojimo. Tai lėmė pablogėjusi skolininko, kuriam buvo suteikta garantuota paskola, būklė ir

pradelsti mokėjimo terminai. Tikėtina, kad atidėjinį reikės padengti per ateinančius metus, o tikimybė atgauti sumą, kuri bus išleista atidėjiniui padengti – maža.

Pastaba Nr. 17. Informacija apie kai kurias trumpalaikes mokėtinas sumas pateikiama 17 priede.

Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje didžiausią dalį trumpalaikių mokėtinų sumų sudarė sukauptos mokėtinios sumos – 2 506 576 651,92 Lt, iš kurių pagal viešojo sektoriaus subjektų pateiktas pažymas užregistruotos sukauptos finansavimo sąnaudos – 739 744 222,63 Lt, kitos sukauptos sąnaudos – 1 555 217 816,46 Lt (iš jų vidaus palūkanų sąnaudos – 236 719 091,03 Lt ir užsienio palūkanų sąnaudos – 1 318 498 725,43 Lt) ir kitos sukauptos mokėtinios sumos – 211 614 612,83 Lt. Kitos sukauptos mokėtinios sumos yra pagal viešojo sektoriaus subjektų pateiktas pažymas priskaitytos mokėtinios finansavimo sumos – 129 995 924,81 Lt, įmokos į biudžetą skirtos programoms finansuoti – 30 643 283,11 Lt ir sukauptos iš gyventojų pajamų mokesčio savivaldybėms mokėtinios sumos – 50 975 404,91 Lt.

Kitų trumpalaikių įsipareigojimų didžiąją dalį sudaro gražintinos permokos Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondui – 1 311 017 214,12 Lt ir Muitinės mokesčių fondui – 1 730 675,84 Lt .

Pastaba Nr. 18. Informacija apie mokesčių sumas pagal atskirą mokestį pateikiama 18 priede.

Pastaba Nr. 19. Informacija apie mokesčių pajamas grynąja verte pateikiama 19 priede.

Pastaba Nr. 20. Informacija apie pagrindinės veiklos kitas pajamas pateikiama 20 priede. Baudų, skiriamų pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą, pajamos 2013 metais valstybės išdo apskaitoje registruojamos pagal pateiktus Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo duomenis apie gautas įplaukas. 2013 metais pagrindinės veiklos kitos pajamos buvo 1 228 653 960,41 Lt, iš kurių 118 581 451,62 Lt – pajamos iš rinkliavų, 109 623 348,37 Lt – pajamos iš administracinių baudų ir 1 000 449 160,42 Lt – kitos pajamos. Kitas pajamas sudarė 232 320 598,24 Lt – materialiojo ir nematerialiojo turto realizavimo pajamos, 195 980 411,05 Lt – transporto priemonių mokestis, 79 248 243,54 Lt – konsulinis mokestis, 111 993 579,91 Lt – pajamos už atsitiktines paslaugas, 34 878 407,53 - Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo apskaičiuotos konfiskuoto turto pajamos, 9 271 597,81 Lt – mokestis už pramoninės nuosavybės objektų registravimą, 28 548 679,04 Lt – žyminis mokestis, 8 208 032,12 Lt – kitos gautinos sumos ir 295 637 943,59 Lt – kitos neišvardytos pajamos, kurių didžiausią dalį sudarė 292 724 726,57 Lt – Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo apskaičiuotos pajamos, 2 359 847,25 Lt – iš Europos Komisijos gautos lėšos pagal susitarimus su tabako bendrovėmis „Imperial Tobacco Limited“ ir „Japan Tobacco International“ bei kt.

Pastaba Nr. 21. Informacija apie finansinės ir investicinės veiklos pajamas ir sąnaudas pateikiama 21 priede. Palūkanų pajamos per 2013 m. sudarė 840 557 133,13 Lt. 624 374 772,64 litų sudarė vidaus palūkanų pajamos, 233 288,23 - užsienio. Didžiausią dalį – 607 502 598,64 Lt sudarė palūkanų pajamos už suteiktas vidaus paskolas. 215 949 072,26 Lt sudarė sąlyginių palūkanų pajamos. Per 2013 m. kitų finansinės ir investicinės veiklos pajamų patirta 1 283 266 616,88 kurių didžiausią dalį sudarė išvestinių finansinių priemonių pajamos: 278 359 493,14 Lt vidaus, 1 004 665 926,99 Lt - užsienio kreditoriams.

Dividendų pajamos 2013 metais sudarė 124 938 938,33 Lt, iš kurių Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondui pervesti dividendai – 101 332 294,05 Lt ir Lietuvos banko pervestas į valstybės išdą Lietuvos banko likutinis pelnas – 20 666 921,00 Lt.

Finansinės ir investicinės veiklos baudų ir delspinigių pajamos per 2013 m. sudarė 129 323 553,23 Lt. Iš kurių didžiausią dalį sudarė Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo priskaičiuotos

baudos ir delspinigiai už pavėluotus atsiskaitymus, mokesčių įstatymų reikalavimų ir mokestinių paskolų sutarčių pažeidimus.

Palūkanų sąnaudos 2013 m. pabaigoje sudarė 2 301 930 907,67 Lt. Iš jų 244 593 177,64 Lt – vidaus palūkanų sąnaudos, 2 012 488 639,70 Lt – užsienio palūkanų sąnaudos. 2013 m. pabaigoje kitos finansinės ir investicinės veiklos sąnaudos sudarė 2 488 650 067,27 Lt. Iš jų 251 089 412,78 Lt – vidaus, 975 694 539,62 Lt – užsienio išvestinių finansinių priemonių sąnaudos, dar 1 261 866 114,87 Lt – kitos finansinės ir investicinės veiklos kitos sąnaudos, kurių didžiausią dalį - 1 248 559 418,27 Lt sudarė išvestinių finansinių priemonių sąnaudos dėl tikrosios vertės pasikeitimo.

Bendras valiutos kurso poveikis veiklos rezultatams buvo teigiamas bei sudarė 694 514 930,3 litų. Reikšmingiausią dalį tam turėjo įsipareigojimai pagal VVP, denominuoti JAV doleriais bei Šveicarijos frankais. Ataskaitinių metų pabaigoje tokių VVP nominali vertė nacionaline valiuta sudarė: denominuotų JAV doleriais - 18 196 050 000,00 litų, o denominuotų Šveicarijos frankais - 492 712 500,00 litų. Per ataskaitinius metus JAV dolerio oficialus valiutos kursas sumažėjo nuo 2,606 USD/LTL iki 2,5098 USD/LTL, arba 3,69 proc., o Šveicarijos franko – sumažėjo nuo 2,8562 CHF/LTL iki 2,8155 CHF/LTL, arba 1,42 proc. Palankus dolerio kursas lėmė įsipareigojimų dalies užsienio valiuta sumažėjimą.

Pastaba Nr. 22. Ataskaitinio laikotarpio informacija pagal veiklos segmentus pateikiama 22 priede.

Valstybės išdo pagrindinės veiklos sąnaudos detalizuojamos pagal valstybės atliekamas funkcijas, iš kurių daugiausia teko:

- bendrų valstybės paslaugų funkcijai – 2 652 830 356,59 (16 proc.);
- viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos funkcijai – 1 529 434 547,11 Lt (9 proc.);
- ekonomikos funkcijai – 2 297 240 346,81 Lt (14 proc.);
- sveikatos apsaugos funkcijai – 1 647 041 025,35 Lt (10 proc.);
- švietimo funkcijai – 3 643 960 094,28 Lt (22 proc.);
- socialinės apsaugos funkcijai – 2 811 364 431,74 Lt (17 proc.).

Didžiausia dalis pagrindinės veiklos sąnaudų buvo finansavimo sąnaudos viešojo ir ne viešojo sektoriaus subjektams – 16 417 798 572,85 Lt.

Pastaba Nr. 23. Informacija apie įsipareigojimų dalį nacionaline ir užsienio valiutomis pateikiama 23 priede.

Pastaba Nr. 24. Informacija apie turimą finansinį turtą, išreikštą užsienio valiuta, pateikiama 24 priede.

Pastaba Nr. 25. Finansinės rizikos valdymo pastabos pateikiamos 25 priede.

Pastaba Nr.26. Informacija apie apskaitos politikos ir apskaitinių įvertinimų keitimą, klaidų taisymą pateikiama 26 priede.

Pastaba Nr. 27. Informacija apie apskaitos politikos keitimo ir klaidų taisymo įtaką veiklos rezultatų ataskaitos straipsniams 27 priede. Informacija apie apskaitos politikos keitimo ir klaidų taisymo įtaką finansinės būklės ataskaitos straipsniams 28 priede. Finansinės būklės ataskaitos finansavimo sumų straipsniui bei Veiklos rezultatų ataskaitos pagrindinės veiklos kitų pajamų taisymui įtaką turėjo Valstybės išdo apskaitoje 2013 m. sausio 1 d. užregistruotas programos „Lietuvos Respublikos atstovų kelionių į Europos Sąjungos Tarybos darbo struktūrų susitikimus išlaidų kompensavimas“ gautų finansavimo sumų likutis – 8 162 983,15 Lt, kuris nebuvo užregistruotas 2010 m. gruodžio 31 d.

Finansinės būklės ataskaitos ilgalaikio ir trumpalaikio finansinio turto straipsniams poveikį turėjo ištaisyta finansinių įsipareigojimų amortizacijos skaičiavimo klaida. Po pataisymo 2013 m. pabaigoje finansinės būklės ataskaitoje trumpalaikių įsipareigojimų pagal VVP balansinė vertė padidėjo, o ilgalaikių įsipareigojimų - sumažėjo 26 951 752,16 lt. Veiklos rezultatų ataskaitai ši klaida poveikio neturėjo.

2013 m. taip pat buvo ištaisyta klaida, užregistravus anksčiau neregistruotą 100 proc. nuvertėjusią 1 220 000,00 litų ilgalaikę gautiną sumą. Kadangi gautina suma pripažinta kaip pilnai nuvertėjusi, veiklos rezultatų ir finansinės būklės ataskaitoms šios klaidos taisymas poveikio neturėjo.

Finansinės būklės ataskaitos per vienerius metus gautinų sukauptų sumų straipsnio ir trumpalaikių įsipareigojimų sukauptų mokėtinų sumų straipsnio bei Veiklos rezultatų ataskaitos pagrindinės veiklos mokesčių pajamų taisymui didžiausią įtaką turėjo Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo parodytas 2012 m. sukauptos pervestinos sumos likutis – 76 231 569,45 Lt. , kuris išdo apskaitoje buvo užregistruotas 2013 m. gruodžio 31 d. kaip trumpalaikės sukauptos gautinos sumos ir sukauptos iš gyventojų pajamų mokesčio savivaldybių biudžetams mokėtinios sumos. Šios sukauptos gautinos sumos turėjo būti užregistruotos apskaitoje praėjusiam laikotarpyje kaip gyventojų pajamų mokesčio pajamos, o sukauptos mokėtinios sumos kaip savivaldybių biudžetams pervestinas surinktas gyventojų pajamų mokestis. Tai 2013 metų pagrindinės veiklos pajamoms ir sukauptam perviršiumi įtakos neturėjo.

Pastaba Nr. 28. Informacija apie suteiktas garantijas dėl paskolų pateikiama 29 priede. Didžiąją dalį suteiktų valstybės garantijų dėl paskolų per 2013 metus sudarė garantijos UAB Investicijų ir verslo garantijos - 122 650 443,25 Lt, UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondui - 81 214 841,44 Lt, AB Klaipėdos nafta - 51 792 000,00 Lt. Valstybės garantuojamų paskolų studentams suteikta 33 184 964,81 Lt. Gražinta paskolų, dėl kurių buvo suteiktos garantijos – 169 333 559,76 Lt iš UAB Investicijų ir verslo garantijos, 85 913 880,90 Lt iš UAB Žemės ūkio paskolų garantijų fondo.

Informacija apie neapibrėžtuosius įsipareigojimus pateikta 30 priede. Neapibrėžtuosius įsipareigojimus sudaro garantijos dėl suteiktų paskolų.